

Arborisico's in de

Sociale werkvoorziening

Zoekprofiel Sociale Werkvoorziening:

SBI 395 (BIK 36631) or UDC 331.582.22* or SAMENVATTING "sociale werkvoorziening*" or SAMENVATTING "sociale werkplaats*"

Inleiding

In deze branche, volgens de Standaard Bedrijfsindeling van het CBS behorend tot de Overige Industrie, werken ca. 54.000 mensen (CBS; 2000).

De ruim 100 SW-bedrijven zijn aangesloten bij het Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening. In 1999 kreeg, na herindicering, 34 procent van de SW-ers een aanwijzing voor scholing en een zelfde percentage voor begeleid werken.

De belangrijkste doelstellingen van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) zijn:

- ∑ Het bieden van aangepast werk aan personen, die tot arbeid in staat zijn, maar in belangrijke mate als gevolg van in de persoon gelegen factoren – of voorlopig niet – in de gelegenheid zijn arbeid onder normale omstandigheden te verkrijgen;
- ∑ De arbeid onder aangepaste omstandigheden moet daarbij echter zoveel mogelijk gericht zijn op behoud, herstel of bevordering van de arbeidsgeschiktheid en op de ontplooiing van de gehandicapte in de arbeidssituatie.

Er zal dus altijd een goede afstemming moeten zijn tussen de belasting en de belastbaarheid van de gehandicapte werknemer.

In de sociale werkvoorziening kan aangaande werkzaamheden en arbeidsomstandigheden een verdeling gemaakt worden in buitenobjecten en binnenobjecten (werkplaatsen). In de buitenobjecten is er een onderscheid tussen werkzaamheden in de groenvoorziening en de bouw. De groenvoorziening houdt zich vooral bezig met de aanleg en het onderhoud van plantsoenen. De bouwplougen houden zich met name bezig met verbouw- en herstelwerkzaamheden en beschikken over een schilder- en timmerwerkplaats.

In binnenobjecten zijn medewerkers onder meer werkzaam in de metaalbewerking, houtbewerking, confectie, drukkerijen, binderijen, kas en kwekerij, en met inpak- en montagewerkzaamheden.

Ten aanzien van fysieke belasting is er bij werkplaatswerk vaak sprake van het tillen van lasten van meer dan 25 kg, en bij de groenvoorziening van zwaar en eentonig werk.

Aan de andere kant zijn vooral verstandelijk gehandicapte werknemers doorgaans tevreden met repeterende en monotone arbeid. De arbeidsbeleving wordt negatief beïnvloed door variatie tussen taken, die juist nodig zijn om de kans op fysieke belasting c.q. RSI te verminderen.

In ongeveer 85 % van de bedrijven in de branche worden werknemers vaak blootgesteld aan schadelijk geluid.

Werkdruk, tijdsdruk en werk waarbij continu dezelfde prestatie moet worden geleverd kan bij psychiatrische patiënten en geestelijk gehandicapte werknemers in de sociale werkvoorziening nogal een probleem opleveren. Als genoemde patiënten in een proces van beroepsrehabilitatie een te snelle groei van arbeidsuren moeten verwerken, lopen zij het risico van stremming of terugval van het reïntegratieproces.

Op 28 september 2000 is voor deze sector een intentieverklaring afgesloten met betrekking tot de onderwerpen tillen, RSI, werkdruk en reïntegratie.

Wat betreft de aanpak van het ziekteverzuim wordt er binnenkort als vervolg op een recent rapport opdracht verleend aan SGBO voor een onderzoeksprogramma: nadere analyse van arbeidsgelateerde factoren, het ontwikkelen van een verzuimmonitor en het uitvoeren van een aantal pilot-onderzoeken.

De inzet is er op gericht, dat er uiterlijk in september 2001 een goed convenant kan worden afgesloten.

1 Arbozorg en arbeidsorganisatie

Risicogroepen en effecten:

De belangrijkste doelstellingen van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) zijn:

- Σ Het bieden van aangepast werk aan personen die tot arbeid in staat zijn, maar in belangrijke mate als gevolg van in de persoon gelegen factoren niet - of voorlopig niet – in de gelegenheid zijn arbeid onder normale omstandigheden te verkrijgen;
- Σ De arbeid onder aangepaste omstandigheden moet daarbij echter zoveel mogelijk gericht zijn op behoud, herstel of bevordering van de arbeidsgeschiktheid en op de ontplooiing van de gehandicapte in de arbeidssituatie.

Wat de medische kant van deze zaak betreft, zal er dus een goede afstemming moeten zijn tussen de belasting en de belastbaarheid van de gehandicapte werknemer. Als er een (blijvende) verstoring van dit evenwicht lijkt te ontstaan, dan zullen de werkzaamheden, indien mogelijk, aangepast moeten worden: overplaatsing binnen de SW naar meer passend werk; individuele aanpassingen op de werkplek. Zonder gerichte en adequate aanpak kan een hoog arbeidsverzuim, zoals dat bij veel SW-bedrijven het geval is, het gevolg zijn.

Het bijzondere van de sociale werkvoorziening is dus het streven om werk te zoeken dat past bij de werknemer, in plaats van een werknemer te zoeken die past bij de te verrichten werkzaamheden, zoals in het reguliere bedrijfsleven gebruikelijk is. Niet alleen wordt aangepast werk gezocht, zonodig worden ook de werkomstandigheden, machines en gereedschappen aangepast. De werkleider van een afdeling of groep geeft niet alleen leiding aan een groep werknemers, maar draagt ook zorg voor een belangrijk deel van de noodzakelijke begeleiding, bijgestaan door arbeidskundige, bedrijfsarts, personeelsfunctionaris en anderen.

Per 1 januari 1998 is de nieuwe WSW in werking getreden. Gemeenten zijn hiervoor primair verantwoordelijk en moeten zoveel mogelijk arbeid onder aangepaste omstandigheden aan personen uit de doelgroep bieden. Nieuw in de wet is de mogelijkheid van “begeleid” werken. Arbeidsgehandicapten kunnen nu ook bij een regulier bedrijf worden ingezet in plaats van bij het traditionele SW-bedrijf.

De ruim 100 SW-bedrijven zijn aangesloten bij het Nationaal overlegorgaan sociale werkvoorziening (Nosw). Gemeenten zijn financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wsw en moeten eventuele exploitatiekosten bij SW-bedrijven zelf bijpassen. In 1999 kreeg na herindicering 34 procent van de SW'ers een aanwijzing voor scholing en 34 procent een aanwijzing voor begeleid werken.

In de sociale werkvoorziening kan aangaande werkzaamheden en arbeidsomstandigheden een verdeling worden gemaakt in buitenobjecten en binnenobjecten (of: werkplaatsen). In de buitenobjecten is er een onderscheid tussen werkzaamheden in de groenvoorziening en de bouwploeg. De groenvoorziening houdt zich vooral bezig met de aanleg en het onderhoud van plantsoenen, onder meer in opdracht van gemeenten.

De bouwploegen houden zich met name bezig met verbouw- en herstelwerkzaamheden en beschikken over een schilder- en timmerwerkplaats.

Over het algemeen worden de werkzaamheden in de buitenobjecten in ploegjes uitgevoerd. De taken worden evenredig verdeeld, zonder dat al te veel rekening wordt gehouden met de beperkingen van de lichamelijke gehandicapte medewerker. Ondanks het feit dat geprobeerd wordt het werk afwisselend te maken is het soort werk toch enigszins inherent aan de signatuur van het bedrijf. Het bedrijf is van dit soort werk afhankelijk.

In de binnenobjecten zijn medewerkers onder meer werkzaam in de metaalbewerking, houtbewerking, confectie, drukkerij, binderij, kas en kwekerij, en met inpak- en montagewerkzaamheden.

Zeer veel **werkzaamheden in de binnenobjecten** kunnen afwisselend zittend, staand en lopend uitgevoerd worden. Op individueel niveau kan eventueel de werkplek aangepast worden. Mede gezien de grote diversiteit aan werkzaamheden, uiteenlopend van fijn montagewerk tot grof inpakwerk, kan er in principe in de binnenobjecten in vergelijking met de **buitenobjecten** veel gemakkelijker van werk veranderd worden (meer “passend” werk).

Het zogenaamde Profielensysteem van TNO/NIPG is specifiek ontwikkeld voor de Sociale Werkvoorziening om te gebruiken bij het opstellen van een risico-inventarisatie en –evaluatie (RI&E).

De gemiddelde WSW-medewerker is bij binnenkomst niet opgeleid, heeft geen vakbekwaamheid en heeft vaak zelfs geen arbeidsverleden.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
1) Arbeid die niet of onvoldoende gericht is op behoud, herstel of bevordering van de arbeidsgeschiktheid van de (gehandicapte) medewerker.	1) Werkzaamheden aanpassen of binnen de SW overplaatsen naar passend werk; van werkzaamheden in de buitenobjecten naar werkzaamheden in de binnenobjecten bijvoorbeeld.
2) Monotone, eenzijdig belastende werkzaamheden, met name in de buitenobjecten.	2) Medewerkers zo mogelijk inzetten voor alle werkzaamheden, waardoor een zo gevarieerd mogelijke werkomgeving wordt geboden en ook het productieproces minder kwetsbaar wordt.
3) Onvoldoende aansluiting tussen de SW-medewerker en de aangeboden arbeid.	3) Gebruik van het Profielensysteem als hulpmiddel om die aansluiting te verbeteren.
4) Problemen met het opstellen van een RI&E.	4) Gebruik van het Profielensysteem als hulpmiddel bij het opstellen van een RI&E.
5) Weinig vakbekwaamheid, werkervaring en opleiding.	5) Goede begeleiding en een duidelijke taakstelling geven. Met eenvoudig werken laten beginnen.

2 Inrichting arbeidsplaatsen

(o.a. vluchtwegen, kleedruimtes en bouwkundige voorzieningen)

Risicogroepen en effecten:

Geen informatie aangetroffen.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
-	-

3 Gevaarlijke stoffen

Risicogroepen en effecten:

Het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen kan bij **werknemers in de groenvoorziening** huidklachten en irritatie van de luchtwegen veroorzaken. Bij herhaalde en langdurige blootstelling zijn carcinogene effecten mogelijk.

Medewerkers die lijmen gebruiken bij montagewerkzaamheden kunnen blootstaan aan chemische stoffen die in de lijmen worden gebruikt. Hoewel er in de Sociale Werkvoorziening waarschijnlijk geen piekblootstellingen aan lijmen op oplosmiddelbasis plaatsvindt, kunnen stoffen als methyleenchloride, toluen en butylacetaat ook bij lagere concentraties prikkelend op ogen en ademhalingsorganen werken.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
1) Gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen in de groenvoorziening	1) Σ Bestrijdingsmiddelen gebruiken die geen of nauwelijks schade voor de gezondheid kunnen geven; Σ Persoonlijke beschermingsmiddelen voor huid- en adembescherming gebruiken (Werkhandschoenen van katoen of leer voldoen niet); Σ Controle op het juiste gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen en een goede hygiëne; Σ Regelmatig voorlichting geven over gevaren van toxische stoffen en het juiste gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.
2) Gebruik van lijmen bij montagewerkzaamheden	2) Σ Zorgen voor voldoende en regelmatige ventilatie en/of afzuiging; Σ Lijmen op waterbasis gebruiken; Σ Het dragen van handschoenen om huidcontact met de lijmen te vermijden; Σ Andere hechtingsmiddelen dan lijmen gebruiken; Σ Instructies en voorlichting geven.

4 Biologische agentia

Risicogroepen en effecten:

Geen informatie aangetroffen.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
-	-

5 Fysieke belasting

Risicogroepen en effecten:

In bijna eenderde van de bedrijven in de sociale werkvoorziening zijn er **werknemers die regelmatig lasten van meer dan 25 kg tillen of dragen**.

Veel **verschillende werkzaamheden in de buitenobjecten** doen een sterk beroep op het bewegingsapparaat. De werkzaamheden gaan gepaard met een belasting van de rug en

extremititeiten. Somatisch gehandicapten die voor werkzaamheden in de buitenobjecten worden ingezet, lopen een verhoogd risico op klachten aan het bewegingsapparaat.

Medewerkers in de groenvoorziening hebben – afhankelijk van het seizoen – ook met zwaar en eentonig werk te maken. De kans op overmatige fysieke belasting van met name de rug is ook hier groot.

Werknemers in de binnenobjecten die machines bedienen bij onder meer metaalbewerking en montage-afdelingen, die langdurig in dezelfde houding, monotoon werk met veel kortcyclische handelingen verrichten, kunnen ook klachten aan het bewegingsapparaat krijgen. Werknemers in de Sociale Werkvoorziening die langdurig werk in eenzelfde houding verrichten en langdurig dezelfde bewegingen maken, kennen een relatief hoog ziekteverzuim.

Vooraf verstandelijk gehandicapte werknemers en werknemers met een laag opleidingsniveau zijn doorgaans tevreden met repeterende en monotone arbeid. De arbeidsbeleving wordt negatief beïnvloed door variatie tussen taken, die juist nodig zijn om de kans op fysieke belasting te verminderen.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
1) Het tillen en dragen van zware lasten.	1) Bepaalde tilhandelingen kunnen wellicht geautomatiseerd worden. Verandering van werkmethoden, taakrotatie of ergonomische aanpassingen zullen het til- en draagwerk verminderen. Verder zullen voorlichting of cursussen, waarin aandacht wordt besteed aan tilrisico's, risicosignalering, tilinstructies en fitnessprogramma's een belangrijke bijdrage leveren. Tenslotte zijn maatwerkoplossingen belangrijk, dat wil zeggen maatregelen op individueel niveau, zoals werkplekaanpassingen of een functieverandering.
2) Eentonige machinewerkzaamheden met veel kortcyclische handelingen	2) Functie vollediger maken door de machinebediening uit te breiden met voorbereidende en ondersteunende taken, zoals het instellen van de machine, het verrichten van reparatie- en onderhoudswerkzaamheden enz. Omdat dit meer vaardigheden van de medewerkers vereist, is een goed opleidingsplan noodzakelijk.
3) Langdurig (zwaar) werk in eenzelfde houding verrichten en langdurig dezelfde bewegingen maken.	3) Extra aandacht voor afwisselend werk en roulerende taken. Door middel van opleidingen werknemers flexibeler inzetten waardoor het werkaanbod wordt gevarieerd. Investeren in hulpmiddelen om zware aspecten van het werk te verlichten.
4) Het werk voor verstandelijk gehandicapte werknemers en werknemers met een laag opleidingsniveau zonder duidelijk plan minder repeterend en monotoon maken.	4) Werk minder repeterend en monotoon maken middels een lange inwerkperiode en veel begeleiding.

6 Fysische factoren

(o.a. geluid, trillingen, straling, klimaat, verlichting en uitzicht)

Risicogroepen en effecten:

In ongeveer 85% van de bedrijven in de branche sociale werkvoorziening worden werknemers regelmatig blootgesteld aan schadelijk geluid. Wel heeft 80% van deze bedrijven onderzoek of metingen verricht om de mate van blootstelling aan schadelijk geluid vast te kunnen stellen. En in nog eens ongeveer 80% van de bedrijven waar geluid een risicofactor is, zijn maatregelen genomen om de blootstelling aan schadelijk geluid te voorkomen.

Lawaaiige arbeidsplaatsen in de Sociale Werkvoorziening hebben vooral op de daar werkzame langdurig **psychiatrische patiënten** een negatief effect. Het gaat dan niet alleen om het geluid van bijvoorbeeld machines, maar ook het geluid van radio's, menselijke geluiden en geroezemoes kan voor medewerkers problemen opleveren door de eventuele gestoorde waarneming en interpretatie van deze geluiden en gesprekken door de betrokken medewerkers.

Medewerkers die op grafische afdelingen van de Sociale Werkvoorziening werkzaam zijn, kunnen blootstaan aan hoge geluidsexpositie van druk- en kopieermachines, snijmachines en vouwmachines.

Fel licht of een te groot contrast in het licht kan bij sommige psychiatrische patiënten in de Sociale Werkvoorziening tot nare gevoelens, angsten en hyperventilatie leiden.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
1) Schadelijk geluid.	1) Verwijderen of isoleren van de geluidsbronnen. Beperking van de blootstelling door bijvoorbeeld omkasting van luidruchtige machines en de vermindering van de werktijd in de schadegone. Verder zijn voorlichtingsprogramma's of cursussen zinvol, waarbij informatie is verschaft over bijvoorbeeld gehoorbeschermingsmiddelen of het gebruik van geluidsbeperkende voorzieningen. Tenslotte moeten gehoorbeschermingsmiddelen beschikbaar zijn en als dat nodig is ook gedragen worden. Psychiatrische patiënten moeten zo veel mogelijk in een rustige werkomgeving doorbrengen.
2) Lawaai van machines op grafische afdelingen in de Sociale Werkvoorziening.	2) <ul style="list-style-type: none"> ∑ Dempen van geluid door maatregelen aan de machines zelf; ∑ Werknemers gehoorbeschermingsmiddelen ter beschikking stellen en (zeker in nabijheid van machines) laten dragen; ∑ Geluidsniveau moet lager zijn dan wettelijke grenswaarde van 85 dB(A); ∑ Aanschaf van stille machines.
3) Felle verlichting en een te groot contrast in het licht.	3) Bij voorkeur gedempte verlichting gebruiken. Afhankelijk van werkplek en gebouw, en voor precisiewerkzaamheden (montage bijvoorbeeld) gericht, plaatselijk licht gebruiken

(o.a. gereedschappen, machines)

Risicogroepen en effecten:

In de Sociale Werkvoorzieningen worden onder meer **montagewerkzaamheden** met soldeermachines uitgevoerd. De ontvettingsmiddelen van deze machines kunnen tot hoofdpijn en misselijkheid leiden.

Het gebruik van elektrische schroeven/moerendraaiers kan hinderlijke hand- en armtrillingen veroorzaken.

Werknemers in de binnenobjecten die inpak- en montagewerkzaamheden verrichten, werken met diverse soorten snijgereedschappen die bij onoordeelkundig of onvoorzichtig gebruik verwondingen tot gevolg kunnen hebben. Het ontbreken van een specifieke norm of afspraak rond de juiste en meest veilige werkmethode en het negeren van vroegtijdige slijtage van het materiaal verhoogt de kans op ongelukken.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
1) Het gebruik van elektrisch of mechanisch handgereedschap.	1) Σ Aangepast gereedschap (laten) gebruiken; Σ Afwisseling in het gebruik van gereedschappen; Σ Instructie over het veilig gebruiken en opbergen van de gereedschappen geven.
2) Het gebruik van snijgereedschappen.	2) Σ Alleen gebruiken als er een juiste en veilige werkmethode is vastgelegd; Σ Gereedschappen regelmatig op slijtage controleren; Σ Instructie over het veilig gebruiken en opbergen van de gereedschappen geven.

8 Specifieke werkzaamheden (zoals laden, lossen, onderhoud, asbestsloop e.d.)

Risicogroepen en effecten:

Geen informatie aangetroffen.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
-	-

9 Persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheids- en gezondheidssignalering

Risicogroepen en effecten:

Het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen kan bij **werknemers in de groenvoorziening** huidklachten en irritatie van de luchtwegen veroorzaken. Bij herhaalde en langdurige blootstelling zijn carcinogene effecten mogelijk.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
1) Gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen in de groenvoorziening.	1) <ul style="list-style-type: none"> ∑ Bestrijdingsmiddelen gebruiken die geen of nauwelijks schade voor de gezondheid kunnen geven; ∑ Persoonlijke beschermingsmiddelen voor huid- en adembescherming gebruiken (Werkhandschoenen van katoen of leer voldoen niet); ∑ Controle op het juiste gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen en een goede hygiëne; ∑ Regelmatig voorlichting geven over gevaren van toxische stoffen en het juiste gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.

10 Werktijden, overwerk en werkdruk

Risicogroepen en effecten:

Werkdruk, tijdsdruk en werk waarbij continu dezelfde prestatie moet worden geleverd kan bij psychiatrische patiënten in de sociale werkvoorziening nogal eens problemen opleveren. Als deze patiënten in een proces van beroepsrehabilitatie een te snelle groei van arbeidsuren moeten verwerken, kunnen zij in de problemen komen met het risico van stremming of terugval in het rehabilitatieproces.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
1) Werk-, tijds- en prestatiedruk. Onvoldoende rekening houden met beperkingen en een verminderd prestatievermogen van bepaalde medewerkers, zoals psychiatrische patiënten.	1) <ul style="list-style-type: none"> ∑ Werk aanpassen aan het tempo van de betrokken medewerkers; ∑ Medewerkers vrijheid geven in de organisatie van het werk en in tijd; ∑ Streven naar een duidelijk takenpakket; ∑ Duidelijkheid geven over de verwachtingen per dag; ∑ Zonodig de taak in kleine delen verdelen; ∑ Wel afwisseling, maar geen sterk wisselende werkplekken.
2) Snelle uitbreiding van aantal arbeidsuren tijdens een rehabilitatieproces.	2) Individuele benadering; werktijden op individu aanpassen. Werktijden na evaluatiemomenten stapsgewijs uitbreiden.

11 Agressie en geweld, seksuele intimidatie

Risicogroepen en effecten:

Geen informatie aangetroffen.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
-	-

12 Overige: activiteiten ter verbetering in en door de branche

Risicogroepen en effecten:

In de Sociale Werkvoorziening speelt de kwaliteit van de arbeid een belangrijke rol. Dit betekent dat het aangeboden werk aan bepaalde eisen moet voldoen, namelijk:

- ∑ De aangeboden arbeid en de arbeidsomstandigheden moeten zijn afgestemd op de mogelijkheden van de werknemer, en aansluiten op zijn of haar interesses;
- ∑ De arbeid moet zinvol zijn;
- ∑ De arbeidsgeschiktheid van de werknemer moet worden geoptimaliseerd.

Deze eisen geven aan dat het bij de kwaliteit van de arbeid gaat om de **aansluiting tussen de werknemer en de arbeid**. Om de zekere kwaliteit van de aansluiting te kunnen waarborgen heeft TNO/NIPG in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het “meetinstrument kwaliteit van de aansluiting in arbeid” ontwikkeld, ook wel het Profielensysteem genoemd.

De kern van het systeem bestaat uit 3 profielen:

- ∑ Het functieprofiel
In het functieprofiel worden door de direct leidinggevende de functie-eisen omschreven die aan een medewerker worden gesteld;
- ∑ Het functioneringsprofiel
Op basis van het functieprofiel wordt datgene wat een medewerker moet doen en wat hij feitelijk doet, vergeleken. De uitkomsten van die vergelijking komen tot uiting in het functioneringsprofiel;
- ∑ Het ervaringsprofiel
In het ervaringsprofiel geeft de medewerker zelf aan wat zijn mening is over het werk en het eigen functioneren.

Op 27 september 2000 heeft het Ministerie van SZW met de branche Sociale Werkvoorziening een intentieverklaring getekend. Belangrijkste aandachtspunten zijn tillen, RSI, werkdruk en vroegtijdige reïntegratie.

Risicofactoren en preventiemaatregelen:

Risicofactoren	Preventiemaatregelen
-	-

Bronnen:

1 Arbozorg en arbeidsorganisatie

- ∑ Plantsoenarbeid : voldoende aangepast werk voor lichamelijk gehandicapten met aandoeningen van het bewegingsapparaat? / D.E. Grootendorst. – Amsterdam : Universiteit van Amsterdam, Coronel Laboratorium, 1990. – 26 p. – (Corvu rapport ; V)
- ∑ Periodiek bedrijfsgezondheidkundig onderzoek in de sociale werkvoorziening / A.P. Cornelius. – Amsterdam : Universiteit van Amsterdam, Coronel Laboratorium, 1992. – 24 p. – (Corvu rapport ; 8)
- ∑ Werkplekonderzoek : afdeling metaalbewerking Tominggroep Hilversum : bedrijfsgezondheidkundig survey / G.H. van Kuilenburg. – Amsterdam : Universiteit van Amsterdam, Coronel Laboratorium, 1990. – 44 p. – (CORVU rapport)
- ∑ Risico-inventarisatie en –evaluatie in de sociale werkvoorziening : beschrijving van een methode die gevolgd kan worden om te komen tot risico-inventarisatie en –evaluatie binnen de Sociale Werkvoorziening / R.P.W. Hoefnagels. – Roosendaal : s.n., 1994. – 33 p.
- ∑ Profielensysteem SW. – Den Haag : Ministerie van SZW, sector Sociale Werkvoorziening, 1994. – 75 p.
- ∑ Het verband tussen PAGO-start en verzuim in de Sociale Werkvoorziening / A. Cooijmans. – Utrecht : Netherlands School of Public Health (NSPH), 1998. – 51 p.
- ∑ De kwaliteitszorg bij publieke diensten op SZW-terrein. – Den Haag : Ministerie van SZW, 1999. – 93 p.
- ∑ Wet sociale werkvoorziening : groot gebrek geen bezwaar / E. Meijer. – In: Flexmarkt 6 (2000), no. 2, p. 10-14.

2 Inrichting arbeidsplaatsen

-

3 Gevaarlijke stoffen

- ∑ Onderzoek naar het vóórkomen van het gebruik en de gevolgen van 2,4 D in Oost Groningen / A.W. Stegink. – Amsterdam : Universiteit van Amsterdam, Coronel Instituut, 1998. – 29 p. – (Corvu rapport; 14)
- ∑ Meting lijmdampen op een kunststofafdeling / P. Henneveld. – In: Doe het veilig 46 (1993), no. 5, p. 185-189.

4 Biologische agentia

-

5 Fysieke belasting

- ∑ Plantsoenarbeid : voldoende aangepast werk voor lichamelijk gehandicapten met aandoeningen van het bewegingsapparaat? / D.E. Grootendorst. – Amsterdam : Universiteit van Amsterdam, Coronel Laboratorium, 1990. – 26 p. – (Corvu rapport ; V)
- ∑ Zelfstandig werken in autonome taakgroepen op een metaalafdeling in de sociale werkvoorziening : een onderzoek voor en na de reorganisatie met behulp van de WEBA methode naar de effecten van de verandering op functieniveau van de machinebediener / M. Wendt-van Kregten. – Groningen : s.n., 1993. – 46 p.
- ∑ Kan kort-cyclische arbeid in de sociale werkvoorziening vermeden worden? / A. Kockelmans. – Nijmegen : Instituut Sociale Geneeskunde, 1993. – 77 p.
- ∑ Het verband tussen PAGO-start en verzuim in de Sociale Werkvoorziening / A. Cooijmans. – Utrecht : Netherlands School of Public Health (NSPH), 1998. – 51 p.
- ∑ Convenantenmonitor 1999 / A. Peters, A.N. van den Aamele. – Den Haag : Arbeidsinspectie, Centraal Kantoor Afdeling Monitoring en Beleidsinformatie, 2000. – 55 p.

6 Fysische factoren

- ∑ Convenantenmonitor 1999 / A. Peters, A.N. van den Aamele. – Den Haag : Arbeidsinspectie, Centraal Kantoor Afdeling Monitoring en Beleidsinformatie, 2000. – 55 p.

- ∑ Arbeid op maat : een onderzoek naar werkplekeisen voor schizofrene patiënten in de sociale werkvoorziening / B.M. Sprengers, C. Waalewijn. – Amsterdam : Universiteit van Amsterdam, Coronel Instituut, 1997. – 82 p. – (Corvu rapport ; 13)
- ∑ Een audiometrisch onderzoek op de grafische afdeling van een sociale werkplaats / T. van 't Hof. – Leiden : TNO-NIPG, 1993. – 39 p. – (Opleiding Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde)

7 Arbeidsmiddelen

- ∑ Arbeid op maat : een onderzoek naar werkplekeisen voor schizofrene patiënten in de sociale werkvoorziening / B.M. Sprengers, C. Waalewijn. – Amsterdam : Universiteit van Amsterdam, Coronel Instituut, 1997. – 82 p. – (Corvu rapport ; 13)
- ∑ Onderzoek naar handletsels bij het hanteren van snijgereedschap. – In: Doe het veilig 47 (1994) no. 2, p. 44-48

8 Specifieke werkzaamheden

-

9 Persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheids- en gezondheidssignalering

- ∑ Onderzoek naar het vóórkomen van het gebruik en de gevolgen van 2,4 D in Oost Groningen / A.W. Stegink. – Amsterdam : Universiteit van Amsterdam, Coronel Instituut, 1998. – 29 p. – (Corvu rapport; 14)

10 Werktijden, overwerk en werkdruk

- ∑ Arbeid op maat : een onderzoek naar werkplekeisen voor schizofrene patiënten in de sociale werkvoorziening / B.M. Sprengers, C. Waalewijn. – Amsterdam : Universiteit van Amsterdam, Coronel Instituut, 1997. – 82 p. – (Corvu rapport ; 13)

11 Agressie en geweld, seksuele intimidatie

-

12 Overige: activiteiten ter verbetering in en door de branche

- ∑ Risico-inventarisatie en –evaluatie in de sociale werkvoorziening : beschrijving van een methode die gevolgd kan worden om te komen tot risico-inventarisatie en –evaluatie binnen de Sociale Werkvoorziening / R.P.W. Hoefnagels. – Roosendaal : s.n., 1994. – 33 p.
- ∑ Profielensysteem SW. – Den Haag : Ministerie van SZW, sector Sociale Werkvoorziening, 1994. – 75 p.
- ∑ Evaluatie profielensysteem sociale werkvoorziening : toepassing, hanteerbaarheid en bruikbaarheid / V.C.M. Timmerhuis, M.H. van Eijk, A.J. Klomps. – Den Haag : Vuga, 1997. – 227 p.

Literatuur verwerkt t/m april 2000